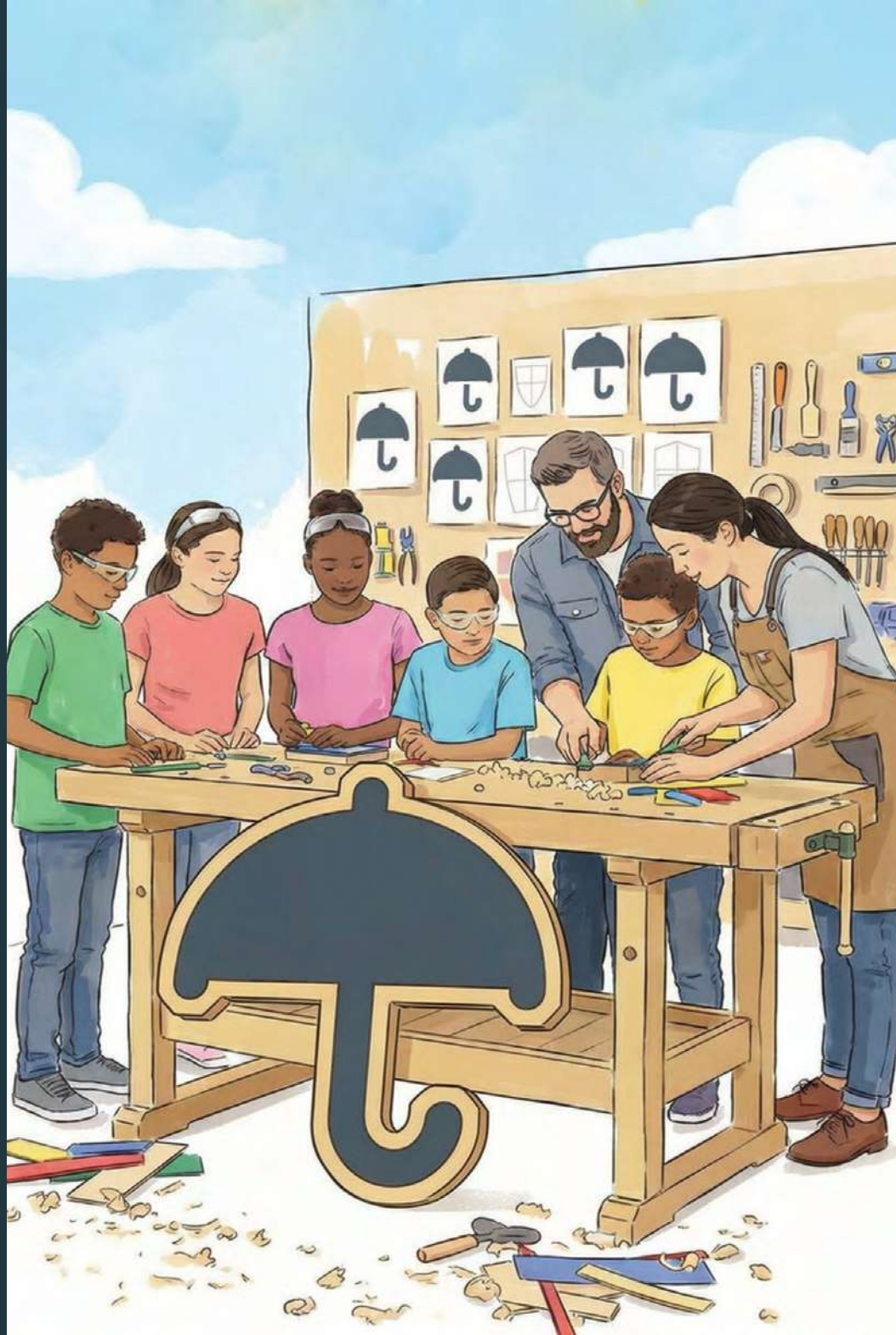

**“Parte hartu eta babestu:
Sentsibilizazioa, arriskuen
azterketa eta ingurune
seguruak”**

tratu on

BABESA eta TRATU ONA
 Haurrentzako ingurune seguruei buruzko
 prestakuntza, aholkularitza eta laguntza

PROTECCIÓN Y BUEN TRATO
 Formación, asesoramiento y acompañamiento
 en entornos seguros para la infancia

bidegintza
 gizarte
 ekimeneko
 kooperatiba

EDE
 FUNDAZIOA

Ingurune seguruak sortzeko eta arriskuen azterketan haurrak eta nerabeak
 sentsibilizatzeko eta parte hartzeko tresnak.

Bidegintza Kooperatiba - EDE Fundazioa
 Bilbo, 2026

Laguntzailea

**“Parte hartu eta babestu:
Sentsibilizazioa, arriskuen
azterketa eta ingurune
seguruak”**

AURKIBIDEA

1. SARRERA	5
2. HELBURUAK	7
3. TRESNEN METODOLOGIARI BURUZKO ZENBAIT ALDERDI	8
4. SENTSIBILIZAZIORAKO DINAMIKA-PROPOSAMENAK	11
4.1. Tratu Onaren Letra-Zopa.....	11
4.2. Tratu Onari Buruzko Artelanak	12
4.3. Ni Banintz... ..	12
4.4. Indarkeriaren Iceberga.....	13
4.5. Indarkeriaren Prebentzioaren Zortearen Erruleta	14
4.6. Tratu Onaren Performanceak	15
4.7. Segurtasunari Eta Segurtasunik Ezari Buruzko Istorioak.....	16
4.8. Indarkeriaren Kausak Ikertzea.....	17
4.9. Nor Dago Hor?	18
5. SEGURTASUNIK EZAREN EDO INDARKERIAREN ARRISKUAK AZTERTZEKO DINAMIKAK..	19
5.1. Espazio Fisikoa Aztartzeko Dinamikak.....	21
5.1.1. Espazio Fisikoan Segurtasunaren "Wallya" Bilatzea	21
5.1.2. Espazio Fisikoaren "Talent Show"-A	21
5.1.3. Zer Iruditzen Zaizu?	22
5.2. Helduen Segurtasun-Gaitasunak Aztartzeko Dinamikak.....	23
5.2.1. Segurtasunaren Eguzkia eta Izotza	23
5.2.2. Segurtasunaren Antzara-Jokoa	24
5.2.3. Zuri Zer Iruditzen Zaizu?	25
5.3. Bizikidetzako Giroa Aztartzeko Dinamikak	25
5.3.1. Giroaren Like-Eskala Bizikidetzan.....	26
5.3.2. Bizikidetzaren Hiru Etxetxoak	27
5.3.3. Eta Nola Ikusten Duzu?	27
5.4. Organizazio- Eta Erakunde-Alderdiak Aztartzeko Dinamikak	28
5.4.1. Segurtasunerako Beharrak.....	28
5.4.2. Erakundearen Eskuak.....	29
5.4.3. Baliabideen Mapa	29
6. HELDUOK ERE GEURE SEGURTASUNAREN ARRISKU-MAPAK	31
EGIN DITZAKEGU	
7. ANIZTASUNEAN MODU INKLUSIBOAN EGOKITZEKO GAKOAK	32
8. ONDORIOAK.....	33
9. ERANSKINAK	34

1. SARRERA.

Haur eta nerabeentzako ingurune seguruak sortzea pertsona, erakunde, zentro eta erakunde guztien erantzukizuna da. Hori lortzeko, funtsezkoa da komunitateen eta erakundeen barruan politikak, protokoloak eta planak egitea, eta haurren eta nerabeen parte-hartzea funtsezkoa da horretarako.

Horretan aritzeak honelakoak dakartza:

- Erakundeen legezko konpromisoei eta gomendioei erantzutea, hala nola Haurren Eskubideei buruzko Konbentzioa, 2030 Agendaren 16.2 helburua, Haurren Europako Gizarte Bermea, HBJLO (Haurrak Indarkeriaren Aurrean Babesteko Lege Organikoa) eta Haurren eta Nerabeen Lege Autonomikoak.
- Haur eta nerabeekin egiten dugun ekintzan kalitate-estandarrak lortzea eta baliabideak (materialak, giza baliabideak, ekonomikoak) hobeto kudeatzea.
- Haurren eta nerabeen babesak ez ezik, agenteen eta erakundeen segurtasuna bera ere bultzatzea.
- Esku-hartzean emaitza hobeak ematea, haurren eta nerabeen garapen integralari lagunduz. Segurtasuna eta tratua on dira trebetasunak eta gaitasunak sustatzeko oinarria, edozein dimentsiotan (hezkuntza, gizarte, kirola, osasuna, klinika...)
- Giza eskubideen eta intersektionalitatearen antolamendu-balioak zehaztea eta horiekin koherentzia izatea, diskriminazioa eta gizarte-ekitaterik eza eragin dezaketen faktoreen aurrean jardunez.
- Haurren eta nerabeen parte-hartzearen printzipioarekin konektatzea, entzumena, informazioa, erabakiak hartzea eta protagonismoa sustatuta.

Tresna multzo hori, hain zuzen ere, aurretik planteatutako helburuei laguntzeko modu bat da. Tratu onari buruz sensibilizatzen, ingurune seguruak indartzen, indarkeria-arriskuak detektatzen eta prebentzio- eta zuzenketa-neurriak proposatzen lagunduko duen baliabide-sorta bat da, haurren eta nerabeen beraien parte-hartzearekin.

Horretarako, honako hauek hartu dira kontuan:

- Babesari eta parte-hartzeari buruzko eredu teoriko-praktikoen ekarpenak. (Ingurune seguruak, konponbideetan oinarritutako esku-hartze sistemikoa, pedagogia aktiboak, indarkeriarik gabeko komunikazioa eta beste batzuk)
- Bidegintza Kooperatiboak dimentsio honetan duen esperientzia, bere babes-politikaren hedapenetan eta Tratuon (Bidegintza Kooperatiba eta EDE Fundazioa) programaren barruko kanpaina, programa, tailer, prestakuntza eta aholkularitzetan.
- Tresnen testatzea helduekin eta adingabeekin, Tratuon programaren bidez lagundu diren erakundeen jardueren barruan.

Erremintak bi multzotan aurkezten dira:

1. BLOKEA	2. BLOKEA
Babesari, tratu onari eta segurtasunari buruz sentsibilizatzeko eta hausnartzeko jarduerak.	Haurrak eta nerabeak erakundeen arrisku-mapetan inplikatzeko dinamikak.

Multzo bakoitzaren barruan lan-aukerak eskaintzen dira, eta entitateen eta eragileen esku geratzen da programazio jakin bat aukeratzea edo fintzea. Horretarako, kontuan hartuko dira erakundearen babes-planetako ibilbidea, haurrek eta nerabeek prozesuetan parte hartzeko duten esperientzia, parte-hartzaileen profila (adina, ezaugarriak, esperientzia...) eta dibertsitatea.

2. HELBURUAK.

Helburu nagusia da **haurrek eta nerabeek erakundeetan indarkeria prebenitzeko eta horren aurrean jarduteko planak egiten parte hartzea.**

Gainera:

- Haurrak eta nerabeak sentsibilizatzea eta prestatzea tratu onari, indarkeriarik ezari eta ingurune seguruei buruzko gaietan.
- Adingabeak indarkeriatik babesteko dinamiketan gaitzea.
- Helduak beren hezkuntza- eta antolamendu-dinamikan tratu onari buruzko edukiak sartzen inplikatzeko.
- Erakundeetako ingurune fisikoetan eta izan daitezkeen harremanetan, helduei prestakuntza bermatzea bizikidetzako segurua izateko.

3. TRESNEN METODOLOGIARI BURUZKO ZENBAIT ALDERDI.

Dinamikek zenbait gako eta elementu hartuko dituzte kontuan:

GAKOAK	ELEMENTUAK
PARTE HARTZEKO OINARRIZKO PRINTZIBIOAK betetzea.	Borondatezkoak, aniztasunera egokitzea, ingurune segurua, fase desberdinak, gardentasuna eta feedbacka.
IKUSPEGI LUDIKO ETA SORTZAILE batekin.	Egitura ludikoa, gamifikazioa, motibazioa, sormena, adierazkortasun-kanal asko (gorputzekoa, narratiboa eta plastikoa)
Abiapuntuan eta garapenean, ERRITMO desberdinetara egokitzeko aukerarekin.	Testuinguru bakoitzaren beharretara, errealitateetara eta aukeretara egokitzeko ideia-sorta.
ANIZTASUNERA EGOKITZEA ETA INTERSEKZIONALITATEA KONTUAN HARTZEA.	Diseinu unibertsalerako garrantzia, balizko oztopo eskusiboaren identifikazioa eta erantzuna.
PENTSAMENDU KRITIKORAKO ORIENTAZIOA.	Hausnarketa, kontzientzia hartzea eta eztabaidatzea, nor bere eraikuntzatik eta erantzukizunetik.
TALDE-IKUSPEGI KOOPERATIBOA.	Lan pertsonala eta talde-lan kooperatiboa konbinatzea, berdinaren arteko komunikazio-eduki handiarekin.
AFEKTIBITATEAREN PRESENTZIA ETA EMOZIOEN KUDEAKETA.	Dinamizatzailen hurbiltasunaren garrantzia. Jardueren harrera eta agur uneen garrantzia. Dinamika ludikoa sartzea distentsiorako, energia sortzeko, konfiantzarako, kohesiorako, lasaitasunerako, bulkaden kudeaketarako...

Dinamika horietako batzuk egitea jarduera zehatz isolatu baten ondorio izan daiteke, edo erakundeetan gertatu diren egoerei erantzuteko modu bat. Hori horrela izanik, **benetako zentzua eta eraginkortasuna lortzen dute** ingurune seguruak indartzeko plan zabalago baten barruan.

Garrantzitsua **da jarduera horien zertarakoa** haur eta nerabeen taldeekin aurkeztea eta jorratzea, zintzotasunetik abiatuta. Halaber, haien itxaropenak, proposamenak eta ebaluazioak jasotzea (aurreikusitakoa aldatzea edo egokitzea ekar dezake).

Nola esan ahal diegu?

Proposamenaren zentzua testuinguruan kokatuz, une horri denbora emanez, hizkuntza hurbila erabiliz, bere beharrak edo interesak lotuz, material sortzaileak erabiliz eta nolabaiteko gamifikazioa sartuz.

Adibidez, proposamenak zerikusia badu gure ingurune segururako hobekuntza-plan batean parte hartzearekin, sinbolo hauek erabil ditzakegu:

- *Obretan gaude eta laguntzaileak behar ditugu obra-plana diseinatzeko (tratu onerako).*
- *Mendi bat igotzen ari gara eta bidea jakin behar dugu gailurrera iristeko (segurtasuna).*
- *Laborategi batean ikertzen ari gara eta (tratu onaren) formula sortu behar dugu.*
- *Bideojoko batean gaude (tratu onaren) mundu bat eraikitzeko, eta elementuak irabazi behar ditugu jartzeko.*
- *Talent-show batean gaude (tratu onari buruz) eta jakin behar dugu nola irabazi behar ditugun puntuak saria lortzeko.*
- *Futbol-txapelketa batean gaude (segurtasunaren txapelketan), eta gola eta garaikurra lortzeko estrategiarik onena zein den jakin behar dugu.*
- *Materialak, espazio fisikoa edo elementuak gamifikazio horietara egokitu daitezke (dinamikak, agertokia, moztorroak... egokitu).*

Garrantzitsua da aurreratzea zer dugun buruan formei, denborei, antolatzeko moduari... dagokienez. Baita egingo duten talde gehiago ere badaude. Nolanahi ere, haien itxaropenak edo proposamenak jasotzean, baliteke aldaketa txikiren bat egin behar izatea. Beren ideiak zenbateraino diren posible erabaki beharko da, zergatia azaldu eta alternatibak ikusi. **Horregatik, gutxienez hurbilpen-saio bat eta azken ebaluazioan beste saio bat beharko dira beti.**

Nola jaso eta landu espektatibak?

Zenbait gai plazaratu eta landu ditzakegu, hala nola:

- Zer iruditzen zaizue ideia? Zerk lagunduko dizue parte hartzen?
- Zer jarduera proposatuko zenituzkete?
- Zer gertatu beharko litzateke parte hartzea merezi izan duela sentitzeko?

Lehen aipatu dugun bezala, parte-hartzea ahalbidetu beharko da modu **orekatuan** (agian berriz programatu beharko da), eta zintzoak izan jarduera batzuk egiteko aukerari buruz, proposatzen dituzten mugarri batzuk lortzeari edo ez lortzeari buruz, zer sartu ahal den edo ez, nola zehaztu,...Horretarako, ideiaaren intentsitatea murriztu ahal dugu, dauzkagun baliabideekin zer egin dezakegun aztertu ahal dugu, oraingo honetan zein den eman dezakegun lehen urratsa aztertu..

Ebaluazioa garrantzitsua izango da, eta garatzen diren jardueren buruzko haurren eta nerabeen balorazioak jaso beharko dira (ebaluazio-galdetegi egokituak, posizionamendu-eskalak, ebaluazio-hitzak, eta bestelako dinamikak,...). Berriz ere gogoratu behar da, saio bakoitza bukatzean egiten den ebaluazioaz gain, beharrezkoa izan daitekeela amaierako ebaluazio-saio espezifiko bat egitea.

Errespetua eta segurtasun-giroa azpimarratu.

Jarduera parte-hartzaileak lantzean kontuan hartu beharreko funtsezko elementu bat jarduera horiek ingurune seguru batean egitea da. Hori lortzeko, zenbait alderdi hartu beharko dira kontuan, hala nola:

Izan ere, jarduera horretako arriskuen azterketa egin beharko litzateke, eta funtzionamendu-arauak planteatu. Adingabeek horri buruzko proposamenak egin ditzakete hitz-zirkuluen, ideia-ekaitzen, piramide-lan kooperatiboaren eta abarren bidez. **Hori ere hasierako saio edo saio horien parte izango litzateke.**

Dinamizatzaileek, bestalde, trebetasunak jarriko dituzte martxan afektibitatea sortzeko, jarduerak behar bezala hartzeko eta ixteko, espazio fisiko seguru planteatzeko, errespetu-esparru bat sortzeko, distentsio-jarduerak edo frustrazioa kudeatzeko jarduerak sartzeko, arauak eta mugak emateko, lagungarri izango diren ikusizko edo denborazko elementuak sartzeko, inklusiorako balizko oztopoei heltzeko...

Hemen hezkuntza-figurak hainbat alderditatik baloratzea ere planteatzen da, eta 10 urtetik aurrera aplikatzea balora daiteke, adibidez, egokitzapen edo hautaketa batekin.

4. SENTSIBILIZAZIORAKO DINAMIKA-PROPOSAMENAK.

Lehen multzo honen helburua da gogoeta eta pentsamendu kritikoa eragitea segurtasunaren, tratu onaren eta indarkeriaren kontzeptuei buruz. Helburua ez da “doktrinatzea” edo “erantzun zuzenak ematea”, baizik eta segurtasun-elementuak eta tratu ona lantzeko kontzientzia hartzea.

- *Zerk sentiarazten digu segurtasuna? Eta segurtasunik eza?*
- *Zer jokabide daude lotuta tratu onarekin? Zerk laguntzen dio tratu onari?*
- *Zer da indarkeria? Zer forma ditu indarkeriak? Zein indarkeria ikusten da errazen eta zein dago kamuflatuago edo normalizatuago?*
- *Zer egin daiteke tratu ona areagotzeko eta indarkeria murrizteko?*

Gogoratu egokitzeko aukerak badirela, segurtasun-testuinguru baten barruan planteatu behar direla eta beti egin behar dela aldez aurreko harrera-jarduera bat eta agur-jarduera bat (harreraren eta agurren aukerak ezagutzeko, kontsultatu Tratuon programa).

4.1 TRATU ONAREN LETRA-ZOPA.

Helburua: Tratu onaren eta indarkeriaren kontzeptuari buruzko hausnarketa bultzatzea, lotutako elementuak identifikatuz.

Ikuspegia: Banaka-taldeak. Posiblea saio batean.

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Egokitzenen bat egin beharko da zentzumen, ulermen eta egoera emozionalarekin lotutako oztopen aurrean.

Garapena: Ideia da letra-zopen diseinua eta jolasa lankidetzaz lan batetik. Letra-zopek tratu onari eta indarkeriari buruzko hitz ezkututak izango dituzte, eta aurretik gogoeta pertsonala eta taldekakoa egin beharko da. Horretarako, lehenik eta behin, haur eta nerabe bakoitzak tratu onarekin lotutako hiru hitz eta indarkeriarekin lotutako hiru hitz aukeratzea planteatzen da. Ondoren, hirukoteak egingo dira, ados jar daitezten eta lau aukera ditzaten. Ondoren, seikoteak sortuko dira ideia berarekin. Talde bakoitzak aukeratuta dituenen, hitz ezkutu horiek dituen letra-zopa bat egingo da online aplikazioaren baten laguntzarekin. Ekipo bakoitzak bere letra-zopa deskargatu edo inprimatuko du, eta beste talde batekin trukatu du. Gero, talde bakoitzak ezkutuko hitzak deskubritzeko denbora izango du.

Bertsioak: Posible da baldintzaren bat sartzea hitzak proposatzeko edo aurkitzeko orduan. Adibidez, hitzen batek online munduarekin zerikusia izatea, jardueraren zati baterako denbora-muga bat gehitzea, joko-erronka bat betetzea letra-zopa egiteko aplikaziora sartu ahal izateko... (asmakizun bati ondo

erantzutea, tangram irudi bat egitea, labirinto bat ebaztea, paperezko pilota batzuk ontzi batean sartzea...)

4.2 TRATU ONARI BURUZKO ARTELANAK.

Helburua: Artearen bidez tratu onari eta bere adierazpen sinbolikoari buruzko hausnarketa bultzatzea.

Ikuspegia: Banakakoa edo taldekakoa izan daiteke. Saio bat baino gehiago eska dezake.

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Egokitzapenen bat izan daiteke oztopo zehatzen bat dela eta. Hori horrela izanik, jarduera hori, hain zuzen ere, zentzumen-adierazpide desberdinetatik planteatzea daiteke, zeharkako kudeaketa emozionala kontuan hartuta.

Garapena: Kasu honetan, haurrek eta nerabeek tratu oneko esperientziekin konektatzea eta beren sentsazioak artearen bidez islatzea da helburua. Horretarako, lehenik eta behin, erlaxazio txiki bat egin daiteke arnasketa sakonekin, tratu oneko egoera bat gogora ekartzeko. Ondoren, banaka edo talde txikitan, tratu ona sentiarazten dizuten gauzei buruzko ideia-ekaitza egitera gonbidatuko ditugu. Sentimenetik eta izan dituzten ideietatik eta bestelakoetatik abiatuta, sorkuntza batekin tratu ona nolakoa izango litzatekeen modu sinbolikoan islatzeko gonbita egingo zaie.

Bertsioak: Posible da definitutako sorkuntza-bide bat eskaintzea edo aukera batzuk planteatzea, horien artean aukeratzeko. Dinamizatzailerak materialak lortzen lagunduko die eta sorkuntzan lagundu ahal izango die (zuzendu gabe) Aukerak: pintura, collagea, eskultura, antzerkia, dantza, musika, zinema...

Sorkuntzari izen bat emateko aukera iradoki daiteke.

Bigarren zati batean sorkuntzekin erakusketa bat egitea planteatzea daiteke, beste talde batzuek, familiekin, hezitzaileekin... ikus ditzaten. Buentratarte.blogspot.com blogean Bidegintza Kooperatiboaren Buentratarte Kanpainaren barruan ildo horretan landutako ideia batzuk agertzen dira.

4.3 NI BANINTZ...

Helburua: Emozioari eta "segurtasunaren" beharrari buruzko hausnarketa bultzatzea, aniztasuna eta ikuspegi inklusiboa txertatuz.

Ikuspegia: Indibiduala, taldean partekatzeko aukerarekin. Saio batean egin daiteke.

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Egokitzapen bat beharrezkoa izan daiteke zentzumen-, ulermen- edo emozio-oztoporen bat dagoelako.

Garapena: Dinamika honek bi fase ditu:

Segurtasunari buruzko banakako lana.

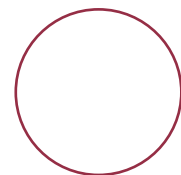
Lehenik eta behin, askotariko baldintzak dituzten nerabeen irudiak banatzen dira parte-hartzaileen artean (argazki bat pertsona bakoitzarentzat, gainerakoek besteak ikusi gabe). Irudi horrekin, haur eta nerabe bakoitzak fitxa bat betetzen du galdera gidari batzuekin, irudiaren pertsonari buruzko "story" txiki bat sortzen laguntzeko (non bizi den, bere gustuak, bere eguneroko bizitza...). Halaber, pertsona horrek zer behar duen, nola sentitu nahiko lukeen eta segurtasunean sentitzeko zer eskatu edo proposatuko lukeen irudikatzeko eskatzen zaie... 1. eranskinean, argazkien eta fitxen adibideak daude (egokitu beharrekoak).

Elkarrekin lan egitea.

Fitxak bete ondoren, honako galdera hauetara emandako erantzunak partekatzeko gonbitea egin dakioke taldeari: "pertsona hori banintz,... beharko nuke" eta "seguru sentitzeko nahiko nuke...", "proposatu edo eskatuko nuke..." Horretarako, posible da hitz-zirkuluko erronda bat egitea, erantzunak txarteletan idaztea (gero dinamizatzailerak irakurri edo horma-irudi batean jarriko ditu), lotutako beharren txartelak aukeratzea... Hortik abiatuta, posible da eztabaida irekitzea, ondorioak ateratzea, segurtasunarekin lotzen ditugun elementuen laburpen txiki bat egitea...

Hitz-zirkulu bat egiteko, parte-hartzaileak zirkuluan esertzen dira eta hitz-objektu bat dago. Dinamizatzailerak galdera bat egiten du, eta hitzaren objektua eskuz esku pasatzen da. Hitzaren objektua duenak erantzun dezake edo ez, eta hurrengora pasatzen da. Hitz-objektua duenak bakarrik hitz egin dezake, eta gainerakoek entzun.

Beharren-txartelak erabiltzeko, lehendik dauden materialak erabil daitezke edo txartel propioak sor daitezke (izan ere, txartelak sortzea dinamika bat izan daiteke alde zuzenetik lan egiteko, hainbat jardueratarako erabili ahal izango baitira). Dagoeneko argitaratuta dauden materialen erreferentzia bat Simple.cat edo Nerea Mendizabal txartelak dira.

13

4.4 INDARKERIAREN ICEBERGA.

Helburua: Indarkeriaren kontzeptuari eta egunerokoan normalizatzen ditugun forma zuzen eta zeharkakoei buruz hausnartzea.

Ikuspegia: Taldeka. Saio bat baino gehiago behar dira.

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Egokitzapen bat beharrezkoa izan daiteke zentzumen-, ulermen- edo emozio-oztoporen bat dagoelako.

Garapena: Dinamika honek bi zati ditu:

Iceberg bat egitea.

Sormen-espazio bat eskaintzea da helburua, haurrek eta nerabeek iceberg bat sor dezaten (bere zati ikusezinarekin, batez ere, uraren azpitik). Material batzuk,

estilo bat edo antolatzeko modu jakin bat eskaini dakizkieke, edo espazio bat ireki, posibilitateen artean aukeratu ahal izateko edo proposamenak egin ahal izateko (eztabaidarekin eta erabakiak hartuta). Ideia posibleak: margotutako horma-irudia, koloretako paperekin egindako collagea, kartoiekin egindako eskultura...

Iceberg horretan indarkeriak jarri.

Dinamika parte-hartzailearen baten bidez (work-kafea, taldekako ideia-ekaitza, lan kooperatibo piramidala), parte-hartzaileek indarkeria-adibide ikusgarriagoak (argiak edo zuzenak) direnak eta ikusezinak direnak (nahasiagoak edo zeharkakoagoak) eman ahal izango dituzte. Indarkeria mota desberdinetakoa izan daitekeela adierazten da, online indarkeria barne.

Work-kafea metodologian lan egiteko: Parte-hartzaileak taldetan banatzen dira eta mahai tematikoetatik pasatzen dira ideiak emateko. Mahai bakoitzean beti pertsona bat geratzen da, mahai horretan beste pertsona batzuek esandakoa kontatzen duena eta ideia berriak jasotzen dituen. Ideia bakoitza post-it edo txartel batean idazten da. Lehenengo mahaiari 15 minutuz egoten da, eta gero gainerakoetan 5-10 minutu. Mahai guztiak amaitzen direnean, mahai horietan modu finkoan egon direnek zer ideia atera diren komentatzen dute. Ondoren eztabaida txiki bat egin daiteke eta ideia gehiago jaso. Mahaiak honako hauekin lotuta egon daitezke: erraz ikusten den indarkeria-mahai, hain erraz ikusten ez den online indarkeria-mahai, oro har ikusten ez den indarkeria-mahai... edo bururatzen zaizkigun beste batzuk.

Bertsioak: Jardueraren azken zatian edo alternatiba gisa, dinamizatzailerak indarkeria-adibideak dituzten txartelak atera eta iceberg horretan non jarriko lituzketen pentsatzera gonbidatu ahal ditu.

Indarkeriaren kontzeptu zabalaren, haren elementuen eta formen azalpen labur bat ere sar daiteke hasieran edo amaieran.

4.5 INDARKERIAREN PREBENTZIOAREN ZORTEAREN ERRULETA.

Helburua: Indarkeria moduen eta tratu onerako erronken inguruan hausnartzen laguntzea.

Ikuspegia: Taldeka. Saio bat baino gehiago izan daitezke beharrezkoak.

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Baliteke egokitzearen bat behar izatea irisgarritasun sentsorialerako eta ulermenerako.

Garapena: Jarduera hau hainbat zatitan banatzen da.

- Indarkeria al da?

Parte-hartzaileak taldeka banatzen dira. Hormetan irudi zenbakituak jartzen dira, indarkeria motaren bat (edo ez) ekar dezaketen eszenak dituztenak. Talde bakoitzari zenbaki pare bat ematen zaio, eta proposatzen zaie hausnartzeko zer gertatzen ari den eszena horietan, indarkeriarik badagoen ala ez, eta zer

indarkeria-mota izan daitekeen (jarduera honetarako sortutako txartelak Tratuonek egindakoen antzekoak izan daitezke).

- Zer egin dezakegu?

Identifikatu ahal izan dituzten indarkeriak prebenitzeko edo murrizteko zer egin genezakeen pentsatu behar dute taldeetan.

- Prebentzio-ideiei buruzko hitzak edo esaldiak bilatu.

Aurreko gogoetekin, indarkeria horietakoren bat prebenitzeko edo murrizteko funtsezko hiru neurritan pentsatzera gonbidatzen ditugu. Jarraian, beste taldeekin jolasteko bat aukeratzea proposatzen zaie, zortearen erruletaren antzeko dinamika baten arabera. Talde bakoitzak panel batean idazten du ideia hori, letrarik gabeko hutsuneak utziz, eta gainerako taldeak ideia hori asmatzen saiatzen dira (talde bakoitzak letra bat proposatu ahal izango du; txanda galtzen da ez dagoen letra batek huts egiten duenean). Txandak egiteko, zozketa bat egin daiteke dinamika batekin. Esaldi guztiak topatzen direnean, eztabaidarako espazio bat egin daiteke.

Bertsioak:

Aukeratutako ideiarekin sinbolizazioa eta jolasa esaldi baten ordean slogan edo #batekin bertsionatu daiteke. Prebentzio-idea sinbolizatuko duen irudi bat egitea edo aukeratzea ere sar daiteke. Proposatutako ideietatik abiatuta, posible da mural bat, talde-dekalogo bat edo beste sorkuntza bat sortzea, erakundean, beste talde batzuekin, sare sozialetan... partekatzeko.

15

4.6 TRATU ONAREN PERFORMANCEAK.

Helburua: Tratu onean inplikaturako kontzeptuei, ingurune seguruei eta indarkeriarik ezari buruzko hausnarketa sustatzea.

Ikuspegia: Taldeak.

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Egokitzapenen bat egin behar izan daiteke irisgarritasun fisikoa, sentzoriala edo ulermenari begira. Beharrezkoa da areto edo espazio desberdin batzuk izatea, taldeek modu independentean lan egin ahal izateko.

Garapena: Taldeak egiten dira eta talde bakoitzari txartel bat ematen zaio, hitzik erabili gabe "performance" txiki baten bidez antzeztu behar duten kontzeptu batekin (soinu batzuk egin ditzakete). Talde bakoitzak bere kontzeptua baino ez du ezagutzen, eta gainerakoek ikusi gabe lantzen du eta antzeztu egiten du, ea gainerako parte-hartzaileek edukia asmatzen duten ikusteko.

Hitz-kontzeptuak honako hauek izan daitezke:

- Tratu ona.
- Bakea.
- Segurtasuna.
- Indarkeria.
- Gatazka.

Kontzeptu guztiak antzestu ondoren, eztabaida bat hasten da zer izan den erraza edo zaila eztabaidatzeko, zein kontzeptu izan diren nahasgarriak edo,...

Bertsioak: Performance mota hau egin beharrean, tabu joko bat prestatzea proposa daiteke (kontzeptu hori azaltzeko esan ezin diren sei hitzekin) edo pictionary.

4.7. SEGURTASUNARI ETA SEGURTASUNIK EZARI BURUZKO ISTORIOAK.

Helburua: Tratu onari eta indarkeriari buruzko hausnarketa bultzatzea, proiektzio- eta narrazio-bidetik.

Ikuspegia: Taldeka.

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Zentzumenen edo ulermenaren araberako egokitzapen bat beharrezkoa izan daiteke.

Garapena: Irudi-multzo baten gainean lan egiten duten talde txikiak sortzea eta irudi horiekin istorio bat egitea da helburua. Horretarako, argazki sinboliko batzuk ematen dira. Sikkhona Edu-ren estilokoak edo Dixit bezalako mahai-jokoetakoak izan daitezke. Talde bakoitzak gutxienez bost irudi jasoko ditu, eta ezberdinak izango dira talde bakoitzarentzat. (dinamizatzailerak berak argazkiak edo sinboloak aukeratuko ditu, eta horiek lagungarri izan daitezke bere gaiari buruzko istorio bat gogoratzeko eta egiteko). Narrazioa prestatzeko, lau argibide emango zaizkie tramari buruz:

- Segurtasunik ezari/segurtasunari buruzko esperientziaren bat jaso behar du.
- Hiru pertsona baino gehiago izan behar ditu.
- Amaiera positiboa izan behar du.
- Emandako irudi guztiek historian egon behar dute, nolabait.

Talde bakoitzak bere istorioa prestatzen du eta gainerakoei kontatu, antzestu, mimikaz egin, abestia egin, komikia egin... ahal izango du.

Eztabaida-gune bat ireki daiteke segurtasunik ezari eta segurtasunari buruz, zerk laguntzen duen hori izaten eta eguneroko bizitzan hori nola gerta daitekeen.

4.8 INDARKERIAREN KAUSAK IKERTZEA.

Helburua: Indarkeriaren kausa posibleei eta konponbideak aurkitzeko bideei buruzko hausnarketak bultzatzea.

Ikuspegia: Talde txikiak.

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Zentzumenen edo ulermenaren arabera egokitzapen bat beharrezkoa izan daiteke.

Garapena: Indarkeria-kausa batzuk modu dinamikoan aurkitzeko aukera emango duen jolas kooperatiboa da. Horretarako, taldetan banatzen dira, eta talde bakoitzak erronka batzuk gaitzitu beharko ditu gutun-azal batzuk lortzeko. Gutun-azal horietan, pertsonen indarkeria erabiltzeko arrazoiak dituzten txartelak daude. Erronka horiek hainbat motatakoak izan daitezke, eta gymkhana batean planteatzen diren antzekoak izan daitezke (asmakizunak, taldeko pertsona guztien artean arkatx bat botila batean sartzeko probak sokekin, gauza jakin bat eraikitzea...).

Etiketetako arrazoen adibideak:

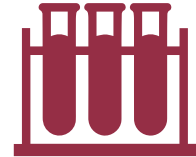
- Indarkeria pairatzea.
- Talde-presioa.
- Beste pertsona batzuei min eginez boterea erakustea.
- Indarkeria gordetzen duten txantxak edo erronkak.
- Emozioak ondo ez kudeatzea.
- Gatazkak indarkeriaz konpontzea.

Jolasa amaitu ondoren, kausa posible guztiak partekatzen dira eta eztabaida bat ireki daiteke, bideoen bat jarri, testu txiki bat irakurri, irudiren bat ikusi... kausei buruz eta kausa horiek murrizteko zer irtenbide egin daitezkeen planteatu. Formula edo atomodun molekula bat ere egin daiteke ideia horiekin.

Kausetan inplikaturako kontzeptu batzuei heltzeko ikusizko adibide batzuk:

(Garrantzitsua da adinaren, prozesuaren, esperientziaren eta egoeraren arabera alternatibak aukeratzea, egokitzea edo bilatzea)

- "El Puente" gatazkari buruzko film laburra (gatazkak eta indarkeria konpontzea)
- "Wonder" filmaren zatia (eskola-jazarpena, botere-rolak eta biktimak).
- "Aprendiendo juntos" Iñaki Zubizarretaren kontakizuna. (eskola-jazarpena; botere-rolak)
- Fratoren binetak (parte-hartzea, entzutea, bizikidetzatza)
- "Este no es tu campo" film laburra. Futbol zelaietan edozein indarkeria mota gaitzesteko kanpaina. Bizkaiko Futbol Federazioa (indarkeriaren ereduak)
- "Del Revés I- II" filmaren zatia (emozioen kudeaketak harremanetan duen garrantzia).

- Talde-presioaren aurreko erresistentzia. Alfil programa. Gaztela eta Leongo Junta (talde-presioaren papera).
- "El Estadio" film laburra. Europako Kontseiluaren Parlamentu Batzarra (APCE).

Posible da Tratuon-eko taldearekin kontsultatzea dauden beste baliabide batzuei buruz eta aurrekoetako batzuk adinaren, egoeraren edo prozesuaren arabera egokiak diren ala ez.

4.9 NOR DAGO HOR?

Helburua: Tratu onari lagun diezaieketen eta laguntza eska dakiekeen pertsonak eta erakundeak identifikatzea.

Ikuspegia: Taldeka. Saio batean edo gehiagotan egin daiteke (miaketa-mailaren arabera).

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Adierazkortasun modua bilatu behar da, jarduera ahalik eta irisgarriena izan dadin eta, beharrezkoa izanez gero, egokitzapenak egin daitezten.

Garapena: Bi fase ditu:

a) Herriaren/hiriaren maketa sortzea.

Herri, hiri, barruti edo auzoaren eraikuntza sinbolikoa planteatzen da. Eraikuntza-piezekin, margotutako horma-irudi batekin, kartoiarekin edo beste material batzuekin egin daiteke (lehendik dagoen plano bat erabiliz errazago egin daiteke).

b) Laguntza eskatu ahal izateko, *espazioak, tokiak eta pertsonak identifikatzea*.

Segurtasunik eza dagoenean edo indarkeria jasaten dutenean haur eta nerabeei lagun diezaieketen lekuak eta pertsonak identifikatzen dituzte parte-hartzaileek, taldeka.

Ondoren, identifikatutako elementuak bateratzen dira. Lehenik eta behin zein pertsona edo erakundetara joango diren eztabaida daiteke, zeinek konfiantza handiagoa emango dieten, zerk lagunduko dieten laguntza eskatzen...

Interesgarria da, halaber, gogoeta egitea eta komunikatzeko modu eta pertsona zehatzak zeintzuk diren eta ezagutzen ez dituzten beste bide edo baliabide batzuei buruzko informazioa izatea.

5. SEGURTASUNIK EZAREN EDO INDARKERIAREN ARRISKUAK AZTERTZEKO DINAMIKAK.

Arrisku-mapak erakundeek indarkeriari aurre egiteko prebentzio-planaren barruan duten tresna bat dira. Helburua da espazio fisikoan, bizikidetza-dinamikan, hezkuntza-figuren eginkizunetan, erakundearen funtzionamenduan... egon daitezkeen arriskuak aztertzea, haur eta nerabeekiko segurtasunik eza edo indarkeria gertatzeko probabilitatea handitzen baitute. Arriskuak identifikatzearekin batera, horiek saihesteko edo murrizteko neurrien plan bat planteatzen da. Tratuon-en "Haur eta nerabeentzako espazioak diseinatzeko segurtasun-elementuak" gidan (<https://tratuon.org/recursos/>) arrisku kontzeptuari buruzko informazio zehatzagoa aurki dezakezue.

Jarraian, haur eta nerabeak erakundearen **arrisku-mapak egiteko** gonbidatzen dira. Hala, segurtasunik eza, indarkeria edo ondoeza eragin dezaketen elementuak identifika ditzakete, eta ideiak proposatu, prebentzio- edo erantzun-plan bat sortzeko. Halaber, segurtasuna ematen duten eta indarkeria agertzea zailtzen duten alderdiak berrikusten dira.

Dokumentu honen hasieran planteatu den bezala, beharrezkoa izango da jarduera horien zentzua azaltzea, zer den segurtasunik ezaren edo indarkeriaren arriskuen mapa bat, zer feedback izan dezaketen beren analisiek eta proposamenek...

Segurtasunaren kontzeptua azaltzeko, aipatu **beharra** dago ondo sentiarazten gaituzten guneekin, pertsonekin, egoerekin, gauzeekin... lotutako premia bat dela.

Oro har, proposamen guztiak talde-lan baterako dira, banakako aukeraren batekin ere. Garrantzitsua da baloratzea noiz den interesgarriagoa modu batera edo bestera egitea (taldea segurtasun-faktore bat da, eta intimitatea edo pribatutasuna ere beharrezkoak dira).

Oinarrizko orientabide batzuk:

- *Ideiak negatiboak ateratzen badira, ondo dago, baina era positiboan jartzea nolakoa izango litzatekeen bila dezakegu. Adibidez: "ez oihukatu/hitz egin leun".*
- *Gauza batzuk agian ezin dira jendaurrean esan, eta paperean idatz ditzakegu, edo dinamizatzen duten pertsonen esan.*
- *Zenbat eta adibide gehiago eta zehatzagoak jarri, orduan eta hobeto. Plana hobeto egiteko laguntza gehiago izatea garrantzitsua da.*
- *Ez da azterketa bat erantzunik onena zein den ikusteko. Zintzotasunetik parte hartu ahal izatea da kontua, gauzak hobetzen saiatzeko eta gure guneei, funtzionamenduari eta abarri segurtasun handiagoa emateko.*
- *Jarduera hori egiteko, beharrezkoa da nolabaiteko konfiantza izatea, elkar errespetatzea eta ondo sentitzea.*

Zintzotasunaren beharra azpimarratzen dugu, feedbacka emateko, itxaropenak eta ebaluazioa lantzeko denbora erabiltzeko, entzuteko eta bere ideien arabera berregokitzeko, ingurune segurua sortzeko, harrerarako eta itxierarako denborak izateko, tonu ludikoa emateko...

Kasu honetan, planteatzen den analisiaren helburua da **lau arlotako segurtasun-maila eta horrekin lotutako parametroak** baloratzea. Hurrengo taulan horri buruzko laburpen bat dago.

1. ARDATZA: ESPAZIO FISIKOAK	Gune fisikoetan egon daitekeen segurtasunik ezaren edo indarkeriaren puntu kritikoak. Dekorazioaren segurtasun-maila, tenperatura, argia, altzariak, intimitate-espazioak, espazio komunak, jangela, korridoreak, komunak, dutxak, aldagelak, inguruko kaleak, kokapena, jolasguneak eta bere elementuak, estresaren aurkako elementuak, emozioen kudeaketa errazten duten elementuak... Laguntza eskatzeko eta indarkeria jakinarazteko eskuragarri dagoen informazioa. Datuak eta irudiak babesteko sistemen segurtasun-maila. Adingabeekin komunikatzeko kanalen eta aplikazioen segurtasun-maila.
2. ARDATZA: ERAGILEEN GAITASUN PROFESIONALAK	Afektibitatea, autoritatea, komunikazioa, norberaren emozioak, gatazkak... kudeatzeari buruzko segurtasun-maila. Haur eta nerabeen emozioak kudeatzeko laguntza-maila, haien autonomia eta parte-hartzea sustatzea, gizarte-harremanak sustatzea, kirolerako, aire librerako eta mugimendurako aukerak... Atxikimenduaren eta traumaren teoriak ezagutzea. Nork bere burua zaintzea eta elkar zaintzea sustatzea, estresa lantzea. Indarkeriari aurre egiteko protokoloak eta tresnak ezagutzea eta aplikatzea. Koordinazioa eta sareko lana. Pribatutasuna, konfidentzialtasuna eta intimitatea lantzea...
3. ARDATZA: BIZIKIDETZA DINAMIKA	Bizikidetzan segurtasunik eza egon daitekeela adierazten duten puntu kritikoak. Segurtasun-maila honako hauetan: bizikidetzara-eraketa, giro emozional orokorra, parte hartzeko guneak, gatazken kudeaketa, indarkeria/indarkeriarik eza bizikidetzan, komunikazioa, elkarri laguntzea, konfiantza, kide izatearen zentzua, kohesioa, lankidetzak, botere-rolak eta lidergoa.
4. ARDATZA: ORGANIZAZIO ETA ERAKUNDE DINAMIKA	Entitatearekin lotutako segurtasun-maila baloratzea, honako hauei dagokienez: ordutegiaren antolaketa, txandak, ratioak, hezkuntza-figura egonkortasuna, planteatzen diren ekintza motak, komunikazioa, prestakuntza, zaintzaren sustapena, lidergoa, protokoloak, erantzun-denborak, sareko lana... Erakundearen eta programaren ekintzan inplikaturako administrazioen funtzionamenduari eta prozesuei lotutako segurtasun-maila baloratzea. Baita beste erakunde, zentro edo baliabide batzuenak ere.

5.1. ESPAZIO FISIKOA AZTERTZEKO DINAMIKAK.

5.1.1. ESPAZIO FISIKOAN SEGURTASUNAREN “WALLYA” BILATZEA.

Helburua: Espazio fisikoan egon daitekeen segurtasunik ezaren edo indarkeriaren puntu kritiko eta aipagarrienak identifikatzea.

Ikuspegia: Taldeka. Saio batean egin daiteke. (Bi saio behar izan daitezke)

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Baliteke irisgarritasun sentsorial-fisikorako eta ulermenerako egokitzapena beharrezkoa izatea.

Garapena: plano bat, argazkiak, legoak, maketak... erabiliz, taldeka, segurtasunik eza sortzen dieten lekuetan edo espazioko elementuetan gomets gorriak jarriko dira, indarkeria arriskua dagoelako edo hobetu sentitzen direlako. Gomets berdeak gehitu daitezke segurtasun-guneetarako, eta gomets horiak tartekoetarako.

Bigarren une batean, piktogramak dituzten txartelak erabil daitezke baloratu beharreko parametroei buruzko “pistak” emateko.

Puntuak seinalatu ondoren, talde handian parteka daitezke (ahoz edo panelen bidez)

Honako galdera hauek ere sar daitezke azterketan:

-Zergatik jarri dituzue gomets horiek leku horietan?

- Zerk lagunduko luke gomets gorriak berde edo hori bihurtzen?

- Nola izan genitzake gomets berde gehiago?

- Zuen ustez, zer hobetu edo aldatu beharko litzateke?

2. eranskinean dinamika hori lantzeko txartelen txantilo bat agertzen da.

Bertsioak:

Gamifikazio-elementuren bat sar daiteke, adibidez, gometsak lortzeko joko-errornka bat. Gure espazio fisikoa ere kalea bada, posible da kaleetako espazioetara bideratzea.

5.1.2. ESPAZIO FISIKOAREN “TALENT SHOW” -A.

Helburua: Espazio fisikoaren segurtasunik ezaren arriskutzat edo ez-segurutzat hartzen diren elementuak identifikatzea.

Ikuspegia: Taldeka. Saio batean egin daiteke. (Bi izan daitezke beharrezkoak)

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Baliteke irisgarritasun sentsorialerako edo fisikorako eta ulermenerako egokitzapena beharrezkoa izatea.

Garapena: Gure espazio fisikoa segurtasuna emateko talentuzko reality batean dagoela pentsatzeko testuinguru sinboliko bat egitea da asmoa. Plano batetik abiatuta, argazkiak, legoak, maketa... proposatu:

- Espazioko segurtasunik ezeko hiru puntu txarrenak adierazteko erronka edo proba.
- Segurtasun-gabezia gehien sortzen duten elementuak izendatzea.
- Segurtasun gehien sortzen duten elementuak salbatzea.
- Espazioan egingo lituzketen aldaketak proposatzea. Saritu daiteke.

Aurreko jarduerako piktogramak dituzten txartelak erabil ditzakegu laguntzeko. Talde txikietan egin daiteke, eta, ondoren, bozeramaile bat aukeratu daiteke erronka erakusteko, izendapenak eta salbazioak adierazteko eta talde bakoitzaren hobekuntza-proposamenak egiteko.

3. eranskinean datuak biltzeko txantiloia bat agertzen da.

Galdera hauek egin daitezke:

- Zein hiru elementu salbatuko dituzue?
- Zergatik izendatzen dituzue? Zergatik salbatzen dituzue?
- Zer aldatu beharko litzateke izendatuak salba zitezen?
- Zer aldatuko zenukete sariarekin? Saria txikixeagoa balitz? Handixeagoa?

Bertsioa: Gamifikazio bat sar daiteke agertoki bat eraikitzeko, izendatzeko modua edo beste batzuk proposatz.

Gogoan izan kalea aztertu beharko dela, akonpainamendua espazio horretan ere gertatzen bada.

5.1.3. ZER IRUDITZEN ZAIZU?

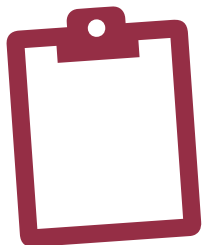
Helburua: Espazio fisikoaren segurtasunari buruzko hausnarketa erraztea eta analisirako eta aldaketarako elementuak identifikatzea.

Ikuspegia: Banakakoa. Saio batean egin daiteke.

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Irisgarritasun sentsorialerako eta ulermenerako egokitzapenen bat behar izatea posible da.

Garapena: Inprimaki bat edo banakako elkarrizketa bat sortzea da helburua, alderdi batzuk kontsultatzeko. Adibidez: (ez da beharrezkoa galdera guztiak egitea)

- Zer puntuazio emango zenieke gauden guneei? 1etik 10era (ematen dizuten segurtasun, ongizate, lasaitasun... mailaren arabera)
- Zer gauza edo leku zehatzek sortzen dizute segurtasun gutxi?

- Eta non sentitzen zara seguruago?
- Espazioetako zer gauza aldatuko zenuke segurtasun handiagoa sentitzeko? Nola egingo zenuke? Zer proposatuko zenuke? Nola igo dezakete puntuazioa?
- Zer aldatu edo sartu dugu hobeto sentiarazteko?
- Zer dago beste leku batzuetan, hemen jarriko zenituzkeena, seguruago sentitzeko?
- Imaginatu munduko lekurik seguruena. Nolakoa izango litzateke? Zer antza du hemen? Zer jarri, kendu, aldatu... liteke?

Espazio fisikoaren edo piktogramadun txartelen argazkiak edo planoak erabil daitezke, hausnartzen laguntzeko.

Gogoan izan kalea aztertu beharko dela, akonpainamendua espazio horretan ere gertatzen bada.

Bertsioak:

Era berean, 1etik 5era edo 10era bitarteko eskalak dituzten galderak planteatu daitezke parametro bakoitza baloratzeko, eskalan igotzeko zer gertatu beharko litzatekeen kontsultatzeko.... Iruzkina, hausnarketak eta hobekuntza-proposamenak sartzeko aukera ere egongo da.

5.2. HELDUEN SEGURTASUN-GAITASUNAK AZTERTZEKO DINAMIKAK.

5.2.1. SEGURTASUNAREN EGUZKIA ETA IZOTZA.

Helburua: segurtasunik eza edo indarkeria edo tratua onak susta dezaketen helduen jokabideak, jarrerak eta moduak berrikustea.

Ikuspegia: Taldeak. Saio batean egin daiteke.

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Nolabaiteko egokitzapena beharrezkoa izan daiteke irisgarritasun sentsoriala edo fisikoa edo ulermenerako.

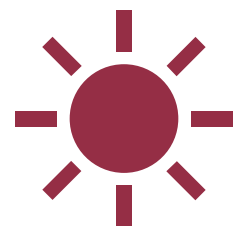
Garapena: Eguzkiaren (beroa, ongizatea, segurtasuna, errespetua, tratua ona) eta izotzaren (hotza, ondoeza, segurtasunik eza, errespetu falta, indarkeria) sinbologia erabiliz, honako hauek adieraztera gonbidatzen ditugu:

- Programako pertsona helduek "eguzki" izateko egiten duguna (beroa, ongizatea, segurtasuna, errespetua, tratua ona ematea).
- Egiten duguna eta "izotza" sortzen duena (hotza, ondoeza, segurtasunik eza, errespetu falta).

Piktogramak dituzten txartelak erabil daitezke identifikatzen laguntzeko.

Zenbait galdera sar daitezke, hala nola:

- Zer gertatu behar da "izotz" jarrerak "eguzki" jarreretara hurbiltzeko?

- Zein alditan lortu dugu "izotz" gutxiago izatea eta "eguzki" gehiago izatea?
 - Zer egin dezakegu "eguzki" izaten jarraitzeko?
4. eranskinean txantiloiren bat ageri da, lagungarri izan daitezkeen txartelekin.

Bertsioak:

Gamifikazio-, energizazio- edo distentsio-elementuren bat sar daiteke. Adibidez, tentsio-distentsio dinamika bat jardueraren sinbologia aprobetxatuz. "Imajinatzen dugu izotz-kubitu bat garela, muskuluak tenkatzen eta jarrera itxi batekin (masailezurretik oinetaraino), eta gero imajinatzen dugu eguzkia ateratzen dela eta lasaitu eta irekitzen ari garela... urtzen garen bitartean"

5.2.2. SEGURTASUNAREN ANTZARA-JOKOA.

Helburua: Segurtasuna edo segurtasunik eza eman dezaketen helduen jokatibideak, jarrerak eta moduak berrikustea.

Ikuspegia: Taldeka. Saio batean egin daiteke (agian bi izan daitezke beharrezkoak)

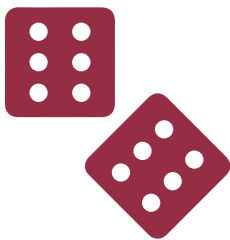
Aniztasun inklusiboaren gakoa: Nolabaiteko egokitapena behar izan daiteke irisgarritasun sentsorial-fisikoari edo ulermenekoari erantzuteko.

Garapena: Laukitxodun mahai-joko baten sinbologiatik, parametro batzuk aztertu behar dira. Parte-hartzaileek dagoa botatzen dute, eta laukitxo batean erortzen denean, bertan agertzen den helduaroko gaitasuna aztertu behar dute (gauza onak, hezkuntza-figurek nola gauzatzen duten, gustatzen ez zaizkielako aldatuko liratekeen gauzak...) Beren ideiak hainbat koloretako postitetan apuntatzen joan daitezke, trebetasun bakoitzerako orri espezifikoak erabiliz. Komeni da laukitxo asko lortzea, edo, azkenean, "egiteke" dauden laukitxoak aztertuko dira.

Azken batean, honako galdera hauei erantzun ahal izatea litzateke kontua:

- Zer gustatzen zaizu eta zer mantenduko zenuke hezitzaileek gai horren inguruan segurtasuna ematen duelako?
- Zer aldatuko zenuke hezitzaileek gai horri buruz egiten dutenaz, segurtasun handiagoa izateko?
- Zer proposatuko zenuke horretarako?

Lauki bakoitzerako aztertu beharreko elementuen "pista" batzuk ezar daitezke. 5. eranskinean laukitxoaren eta pisten txantiloien adibide bat agertzen da.

5.2.3 ZURI ZER IRUDITZEN ZAIZU?

Helburua: Segurtasuna edo segurtasunik eza eman dezaketen helduen jokabideak, jarrerak eta moduak berrikustea.

Ikuspegia: Banakakoa. Saio batean egin daiteke.

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Baliteke nolabaiteko egokitzea behar izatea zentzumenen eta ulermenaren irisgarritasunari erantzuteko.

Garapena: Galdera-sorta edo elkarrizketa bat sortu behar da, galdera hauek lantzeko: (ez dira galdera guztiak egin behar, baizik eta egokitzat jotzen direnak hautatu)

- 1etik 10era, zer nota jarriko zenieke hezitzaileei? (ematen dugun segurtasunean pentsatuz)
- Zer gauzek sentiarazten dute segurtasuna, ongizatea, tratu ona?
- Beste pertsona batzuentzat nola gomendatuko gintuzkezu?
- Zer gauzek sentiarazten dute segurtasunik eza, ondoeza, indarkeria?
- Zer proposatzen duzu egiten jarraitzeko?
- Zer proposatuko zenuke aldatzeko? Zer eskatuko zeniguke aldatzeko?
- Zer alda genezake "nota igotzeko"?
- Nolakoa izango litzateke zure hezitzaile ideala? Zer gauza ditugu hezitzaile horrengandik? Nola egon gintezke harengandik hurbilago?

Bertsioak: Posible da gamifikazioaren bat sartzea galderak eta ikuspegia "agertoki sinbolikoren" batean doitu. Adibidez, hezitzaile ideala hautatzeko prozesua imitatuz, errealitatean dugun rola baloratzeko.

Piktogramak dituzten txartelak erabil daitezke erantzunetan analisia errazteko.

Era berean, 1etik 5era bitarteko eskalak dituzten galderak erabil daitezke intereseko parametro bakoitza baloratzeko, eskalan aurrera egiteko hobekuntza-ideiak barne, eta iruzkinak, hausnarketak, hobekuntza-proposamenak eta abar eskatzeko.

5.3 BIZIKIDETZAKO GIROA AZTERTZEKO DINAMIKAK.

Intimitatea eta pribatutasuna aurreko dinamika guztietan kontuan hartu beharreko alderdiak badira ere, ardatz honetan bereziki kontuan hartu behar da erantzuteko ematen diren aukeretan. Baliteke balorazioetarako nolabaiteko bilketa behar izatea, talde-presiotik aldentzea, begirada edo dinamika batzuetatik babestea... Horregatik, gai batzuk landu ahal izango dira taldean edo jendaurrean. Beste batzuetan, beharrezkoa izan daiteke banaka eta modu pribatuan egitea. Taldearen, prozesuaren eta egoeraren arabera izango da.

5.3.1. GIROAREN LIKE-ESKALA BIZIKIDETZAN.

Helburua: Bizikidetzaren segurtasuna edo segurtasunik eza eman dezaketen elementuak berrikustea.

Ikuspegia: Banakakoa/Taldekoa. Saio batean egin daiteke.

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Nolabaiteko egokitza penaren beharrezkoa izan daiteke zentzumenen eta ulermenaren irisgarritasunari erantzuteko.

Garapena: "like" erako bizikidetzaren giroaren balorazio-eskala batetik, 1: Segurtasun gutxiko bizikidetzaren giroa eta 10: Bizikidetzaren giro oso seguru... galdera posible batzuk lantzea:

- 1etik 10era, zenbat like emango zenioke elkarbizitza-giroari?
- Zergatik eman diozu puntuazio hori eta ez baxuagoa bat?
- Zer aldatuko zenuke bizikidetzatik like gehiago izateko? Adibidez, beste bat.
- Zein #rekin deskribatuko zenuke egungo elkarbizitza?
- Zer erronka proposatuko zenuke bizikidetzaren hobetzeko? Zerekin deskribatuko zenuke erronka hori? Adibidez: #sininsultos; #respirandocuandoteenfades; #respetandolascosasdecadapersona.

Talde handian lan egin daiteke lurrean like-eskala global batekin, horrek batzarrean edo hitz-zirkuluan parte hartzeko aukera ematen du, hurrengo galderetarako. Edo, bestela, talde txikietan egin ahal da, eta, gero, denen artean partekatuz. Edo paperean egindako banakako lan batekin, balorazioak edo proposamenak modu anonimoan jasoz eta gero dinamizatzaileak partekatuz. Nolanahi ere, interesgarria izan daiteke taldean akordioaren bat lortzea bizikidetzari buruzko zenbait erronkari buruz, # forman jarrita eta gero paretetan edo ageriko lekuetan zintzilika daitezke.

Bertsioak: Gamifikazio, distentsio edo energizazio elementuren bat sar daiteke. Adibidez, beste pertsona batzuekin talka egin gabe espazioan erritmo desberdinetan ibiltzea edo eskuak ireki eta ixtea. Horrek "like" eskalarekin analogia bat egiteko balio dezake (1 esatean: astiro mugitu edo poliki ireki eskuak; 10 esaten dudanean: ahalik eta azkarrena egin; 5 esaten dudanean: erdiko abiaduran...)

Eskala moduko beste sinbolo batzuk ere erabil daitezke, hala nola termometro bat (kolore berdea: bizikidetzaren osasuntsua; kolore horia: bizikidetzaren apur bat gaixoa; kolore gorria: bizikidetzaren gaixoa eta sukarrarekin). Hortik abiatuta, galdera eta hausnarketa egokiak egin daitezke.

5.3.2. BIZIKIDETZAREN HIRU ETXETXOAK.

Helburua: Bizikidetzari buruzko elementu arrakastatsuak, hauskorak eta erronkak identifikatzea.

Ikuspegia: Banakakoa/Taldekoa. Saio batean egin daiteke (bi izan daitezke beharrezkoak).

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Ulermenaren irisgarritasunari erantzuteko nolabaiteko egokitzapena beharrezkoa izan daiteke.

Hiru etxetxoen diseinua haur eta nerabeen interes edo zaletasunetara hurbiltzen saiatuz egin daiteke. Garrantzitsua izango da jarduera horretarako testuinguru seguru bat erraztea eta, nahi izanez gero, erantzunak prestatzean nolabaiteko intimitatea ziurtatzea.

Garapena: Hiru etxetxoren marrazkia eskaintzen da, parte-hartzaile bakoitzak lan egin dezan. Etxetxoetako bat kezkei buruzkoa da, beste bat indarguneei buruzkoa eta beste bat amets edo nahiei buruzkoa. Lehenengoan, bizikidetzaren kontu kezkarriak edo desatseginak jarri ahal dira. Bigarrenengan, bizikidetzaren gauza onak. Azkenekoan, bizikidetzaren segurtasun handiagoa sentitzeko desioak jarriko dira. Jarraian, beren desioak denon artean jar daitezke eta talde-orri bat bete (talde txikiak edo handiak).

Desioen emaitzetatik abiatuta, indarguneei eusteko moduari buruzko galderak jar daitezke, baita desio horiek nola lor daitezkeen eta zerk lagun dezakeen hori lortzeko ere.

Bertsioak:

Parte hartzaileei beren etxeak diseinatzeko edo beste gai sinboliko bat aukeratzeko gonbitea egin diezaiekegu (betiere kezken, indarguneei eta desioen hiru multzoak aztertzen badira). Halaber, guztien artean mural handi bat eraiki edo sor daiteke aukeratutako hiru etxeekin edo sinbologiarekin.

5.3.3.ETA NOLA IKUSTEN DUZU?

Helburua: Bizikidetzari buruzko elementu positiboak, negatiboak eta erronkak identifikatzea.

Ikuspegia: Banakakoa.

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Nolabaiteko egokitzapena beharrezkoa izan daiteke zentzumenen eta ulermenaren irisgarritasunari erantzuteko.

Garapena: Aurreko antzeko beste jarduera batzuen dinamikari jarraituz, inkestan edo elkarrizketan, galdera hauetako batzuk egin daitezke:

- Zer gauza gustatzen zaizkizu hemengo bizikidetzatik?
- Zerk ematen dizu segurtasuna bizikidetzan?
- Zerk sortzen dizu ezinegona, segurtasunik eza giroan eta gainerako pertsonetik harremanetan?
- Zer mantenduko zenuke segurtasuna ematen dizulako?

- Zer aldatu edo sartu dugu bizikidetzan hobeto sentiarazi zaituena?
- Zer aldatuko zenuke bizikidetzan hobetzeko?

Bertsioa: eskala duten galderak proposa daitezke, horietatik ideiak, proposamenak eta iradokizunak txertatzeko.

5.4. ORGANIZAZIO- ETA ERAKUNDE-ALDERDIAK AZTERTZEKO DINAMIKAK.

5.4.1 SEGURTASUNERAKO BEHARRAK.

Helburua: esku-hartzeari dagokionez, oro har eta gure erakundean zer behar dauden beteta aztertzea, haur eta nerabeei dagokienean.

Ikuspegia: Banakakoa/Taldekoa. Baliteke bi saio behar izatea.

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Nolabaiteko egokitzapena beharrezkoa izan daiteke zentzumenen eta ulermenaren irisgarritasunari erantzuteko.

Garapena: Dinamika honetarako oinarrizko beharrianetarako txartel animatuak erabiltzen dira, adinera egokituak, edo horma-irudiak (adibidez, Simple.cat edo Nerea Mendizabal). Bi fase ditu:

a) Beharren azterketa.

Txartelak lurrian zabaltzen dira, edo parte-hartzaile bakoitzari txartel horien laburpen-orri bat ematen zaio. Hau eta nerabe bakoitzari gomets edo beste marka batzuekin markatzeko eskatzen zaio: 1- bere ustez erakundean betetzen LAGUNTZEN DIOGUN beharrak. 2- Bere ustez betetzen EZ direnak.

b) Beharretarako estrategiak.

Erakundean dituzten beharrian batzuk nola konpontzen ditugun erakusten duten adibideak jartzea planteatzen zaie, eta gure erakundean bete gabeko beharrian batzuk betetzen laguntzeko zer egin genezakeen asmatu behar da.

Iruzkina: Gerta daiteke behar batzuk ez betetzea gure erakundearen bidez, eta hausnartu ahal izango dugu zein lekutan bete daitezkeen.

5.4.2 ERAKUNDEAREN ESKANERRA.

Helburua: gure erakundeko segurtasunari buruz haur eta nerabeek egiten duten balorazioa aztertzea.

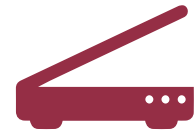
Ikuspegia: Banakakoa/Taldekoa. Saio batean egin daiteke.

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Nolabaiteko egokitzapena beharrezkoa izan daiteke zentzumenen eta ulermenaren irisgarritasunari erantzuteko.

Garapena: Parte-hartzaileei gure entitateari buruzko eskaner bat egiteko planteatzea zaie, hobetu beharreko gauzaren bat detektatzeko (segurtasun handiagoa emateko). "Eskaner mediko" moduko bat dela esan daiteke, segurtasuna emateari eta konponbidea emateari dagokionez hain osasuntsua ez den gauzaren bat detektatzeko. Eskaner marraztuta duen orri bat ematen zaie (talde txikitan edo banaka), hobetu beharreko gauzak gehitzeko. Ondoren, atera dena parteka daiteke, egoki iritziz gero.

Baliteke, tarte batez modu askean hausnartu ondoren, parametro batzuk ematea, adibidez, pistak:

- Egiten ditugun jarduerak.
- Antolatze modua.
- Langileen kopurua, txandak, egonkortasuna, prestakuntza, erakundeko hezitzaileen arteko komunikazioa...
- Gurasoekin, irakasleekin, begiraleekin, medikuekin... komunikatzeko eta lankidetzan aritzeko modua.

29

5.4.3. BALIABIDEEN MAPA.

Helburua: segurtasunaz edo segurtasunik ezaz gogoeta egitea, haur eta nerabeek parte hartzen duten edo haien mende dauden baliabideei dagokienez

Ikuspegia: Banakakoa/Taldekoa.

Aniztasun inklusiboaren gakoa: Nolabaiteko egokitzapena beharrezkoa izan daiteke irisgarritasun sentsoial-fisikoari eta ulermenekoari erantzuteko.

Garapena: haur eta nerabeek parte har dezakeen baliabide, erakunde edo entitate desberdinen ikur izango den panel bat sortzea da helburua. Oinarrizko plantilla bat eman dakieke, baliabideak sar ditzaten. Honako hauek sar daitezke: familia-etxea, eskola edo prestakuntza-zentroa, aisialdi-taldea, gazteentzako ludotekak edo zentroak, eskolaz kanpoko zentroak edo akademiak, kirolguneak, anbulatorioak, ospitalea, gizarte-zerbitzuak, gizarte-hezkuntzako zentroak, psikologia-zentroak, babes-zentroak... Eta administrazio publiko orokorrak edo zerbitzu espezifikokoak ere sar daitezke (udala, aldundia, gobernu autonomikoa, Estatuko gobernua...). Baita beste erakunde batzuk ere, hala nola Herriaren Defentsa Erakundea edo beste batzuk. Ezagunak izan daitezke edo ez.

Hortik aurrera, galdera batzuk egin ahal dira:

- Lekuen mapa honetatik, zerk lagundu dizu edo zerk laguntzen dizu segurtasun handiagoa sentitzen? Eta beste haur eta nerabe batzuei?
- Zerk sortzen dizu ondoeza edo segurtasunik eza? Zerk eragin diezaieke ondoeza beste haur eta nerabe batzuei?
- Zer aldatuko zenuke?

Bertsioak:

Dinamika hori galdesorta edo elkarriketa indibidualaren formatua erabiliz planteatu daiteke.

6. HELDUOK ERE GEURE SEGURTASUNAREN ARRISKU-MAPAK EGIN DITZAKEGU.

Haurrei eta nerabeei laguntzen diegun helduek ere arrisku-mapak egiten ditugu. Haur eta nerabeen segurtasunari buruz egin ditzakegu, baita agente gisa dugun segurtasunari buruz ere.

Horretarako, antzeko dinamika egokituen bidez, honako gaiak tratatu ahal ditugu:

- Espazio fisikoaren zer elementuk ematen digute segurtasuna? Zeintzuk ez? Zer aldatuko genuke?
- Giza baliabideen lidergoari eta kudeaketari dagokionez, zer estilo, jarrera eta portaerek ematen digute segurtasun handiena? Zein gutxiago?
- Lankideekiko harremanean, zer dinamikak, harreman-moldek eta portaerek bultzatzen dute gure segurtasuna? Zeintzuk zailtzen dute? Zer mantendu behar da? Zer alda dezakegu?
- Haur eta nerabeei laguntzean, zer segurtasun-une bizi ditugu eta zein segurtasun-gabezia? Zer egin dezakegu horren inguruan?
- Erakundearen barruan antolatzeke moduari dagokionez (programak, taldeak, ordutegiak, rolak, zereginak, txandak eta bestelakoak), zerk laguntzen du segurtasunean sentitzen, eta zerk ez hainbeste? Zer proposatzen dugu?
- Gure erakundeak beste erakunde eta baliabide batzuekin izan dezakeen harremanari dagokionez, segurtasuna al dago horretan? Zerk sentiarazten digu segurtasunik eza? Zer eska edo proposa dezakegu? Zer lagundu du batzuetan?

7- ANIZTASUNEAN MODU INKLUSIBOAN EGOKITZEKO GAKOAK.

Tresnak eta dinamikak ikaskuntza-diseinu unibertsaletik sortzea erronka bat da gizarte- eta hezkuntza-testuinguruetarako. Horregatik, honako hauei buruz hausnartzen jarraitu behar da:

- Zer kanal sentsorial mota sustatzen ditugu jardueretan?
- Zer elementu, kolore, tipografia, irudi, piktograma... erabiltzen ditugu ulermenarekin laguntzeko?
- Aniztasunaren ikuspegitik, zer espazio fisiko irigarri ditugu?
- Nola erabiltzen ditugu hitzeko adierazpena eta ulermena (ahozkoa, idatzizkoa) eta hitzik gabekoa hizkuntzen eta ikasteko estiloen aniztasunaren aurrean?
- Zer erritmo indartuko ditugu? Estandarizatuak ala bidezkoak?
- Nola hartzen ditugu alderdi eta egoera emozional zehatzak?
- Zer giza baliabide eta baliabide tekniko ditugu hainbat motatako irigarritasun-oztopoak gainditu ahal izateko?

Gogora dezagun beharrezkoa dela edozein programa edo jardueratan horrelako txantilo bat izatea, inklusibotasunerako dinamikak planteatzen, sortzen edo egokitzen lagunduko diguna.

Oztopo motak	Egoeren adibideak	Hezkuntza-diseinu unibertsalerako neurria	Espazio fisikoen barruko neurriak	Laguntza-neurri espezifikoak dinamika orokorraren barruan	Dinamika orokorraren neurri osagarriak
Fisika					
Sentsoriala					
Kognitiboa					
Emozionala					
Kalteberatasun sozioekonomikoa					
Generoa -orientazio sexuala					
Kultura- edo familia-ohiturak					
Hizkuntza					
Bestelakoak					

8. ONDORIOAK.

Tresna-kit honek gida bat izan nahi du, haurrak eta nerabeak ikuspegi parte-hartzaitetik laguntzen ditugun erakundeen ingurune seguruak aztertzeko eta hobetzeko ideiak emateko. Haur eta nerabeak beraiek dira espazio fisikoei, bizikidetza-dinamikari, gure jarduteko moduari eta antolaketari buruzko begirada, kontzientzia eta kritika ematen dizkigutenak. Horrela, esku-hartzean eraginkortasun handiagoa emateaz gain, parte hartzeko eskubidea betetzea errazten da, eta haurtzaroan eta nerabezaroan pentsamendu kritikoa, entzutea, erabakiak hartzea, proposamenak eta nolabaiteko protagonismoa sortzen dira haien bizitzetan.

Jarduera horiek egoera bakoitzaren prozesu berezira egokitu ahal izango dira, betiere gogoraraziz beharrezkoa dela ingurune seguruko dinamika baten barruan egitea.

9. ERANSKINAK.

1A eranskina ---"Ni banintz" jokia—Babesten Parte Hartu

1B eranskina: ---"Ni banintz" fitxa---Babesten Parte Hartu

2. Eranskina: Parametro fisikoak - Babesten Parte Hartu

3. Eranskina: Talen Showaren elementu fisikoak---Babesten Parte Hartu

4. Eranskina: Konpetentzia-txartelak -Babesten Parte hartu

5. Eranskina: Lanbide gaitasunen jolasa—Babesten Parte Hartu

1A eranskina:

“Ni banintz” jokoa

- Babesten Parte Hartu

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

גוסטורג
טו

גוסטורג
טו

גוסטורג
טו

גוסטורג
טו

גוסטורג
טו

גוסטורג
טו

גוסטורג
טו

גוסטורג
טו

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

גמסנחך סט

גמסנחך סט

גמסנחך סט

גמסנחך סט

גמסנחך סט

גמסנחך סט

גמסנחך סט

גמסנחך סט

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

גוסטור
ט

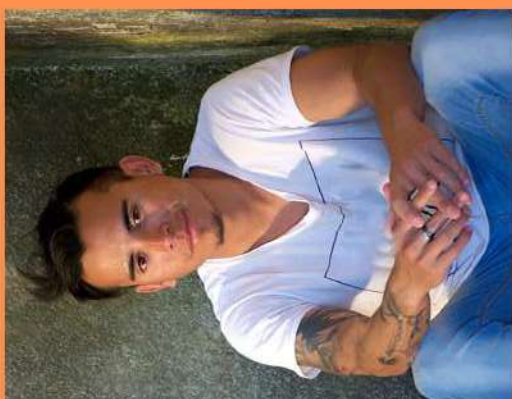
גוסטור
ט

גוסטור
ט

גוסטור
ט

גוסטור
ט

גוסטור
ט

גוסטור
ט

גוסטור
ט

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

BAZINA...

ZEU

1B eranskina:

“Ni banintz” fitxa

- Babesten Parte Hartu

NI IZANGO BANINTZ ARGAZKIKO PERTSONA...

01

DEITUKO NINTZATEKE...

ONA IZANGO NINTZATEKE...

Eta hobby hauek GUSTUKO NITUZKE...

02

SENTITU NAHIKO NUKE...

03

SEGURU SENTITZEKO BEHARKO NUKE...

ETA GUSTATUKO LITZAIKAKE BESTE
PERTSONA BATZUK...

NAHIKO NUKE....

2. Eranskina:

Parametro fisikoak

- Babesten Parte Hartu

ALTZARIAK
(tamaina, egoera, segurtasuna)

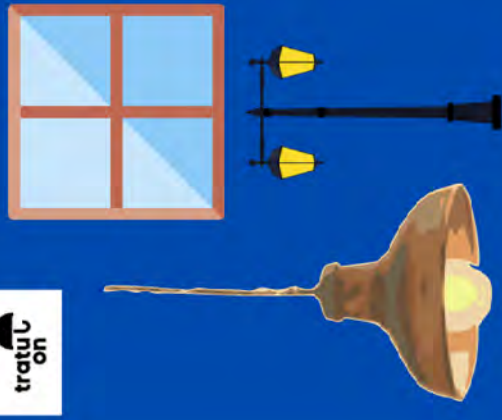
(Segurtasuna)
TEKNOLOGÍA

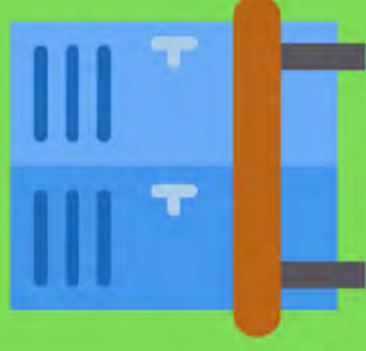
(Prebentzioa)
ISTRIPUAK

IRISGARRITASUNA
DESGAITASUNA

ARGIA

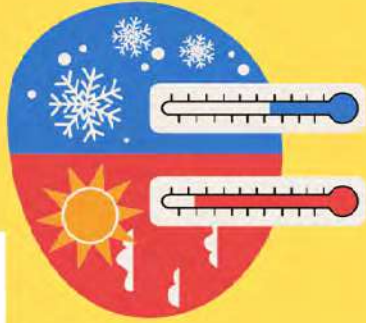
(Segurtasuna)
ALDAGELAK

(Segurtasuna)
KOMUNAK

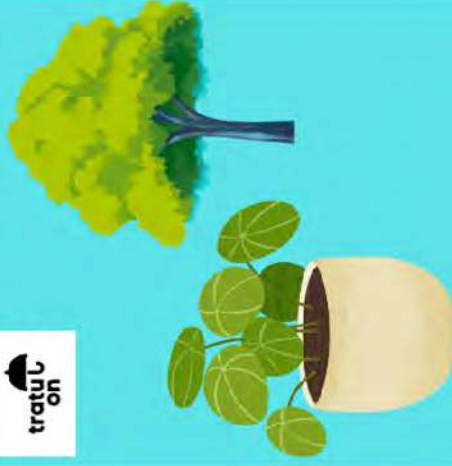
(Segurtasuna)
DUTXAK

TENPERATURA
(bero-hotza)

TALDEAN EGOTEKO
GUNEAK

(Presentzia)
NATURA

INTIMITATERAKO
GUNEAK

DEKORAZIOA
(beroa)

TELÉFONO EUROPEO DE
AYUDA A LA INFANCIA
116 111

KANPOKO
LAGUNTZARI BURUZKO
INFORMAZIOA

ZURE GAUZAK
PERTSONA-
LETARAKO
GUNEAK

ANPLITUDEA

DEKORAZIOA
(partaidetza)

JANARIA
(osasuntsua,
afektuz)

ANIMALIAK
(zaintzea)

(Segurtasuna)
SARE SOZIALAK

HEMEN:
((SOS)))

BARNE-LAGUNTZARI
BURUZKO
INFORMAZIOA

NON DAGO
LEKUA?

JOLASERAKO
MATERIALAK

ARLO
ARTISTIKORAKO
MATERIALAK

**MUGIMENDU DUTEN
JOLASETARAKO
MATERIALAK**

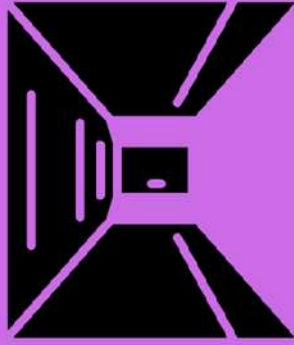
**ERLAXATZEKO ETA
EMOZIOAK IKASTEKO
MATERIALAK**

MUSIKA

**OSPATZEKO
ELEMENTUAK**

**INDARKERIAREN
PUNTUAK BELTZAK**

**INDARKERIA-
SEGURTASUNA
INGURUAN**

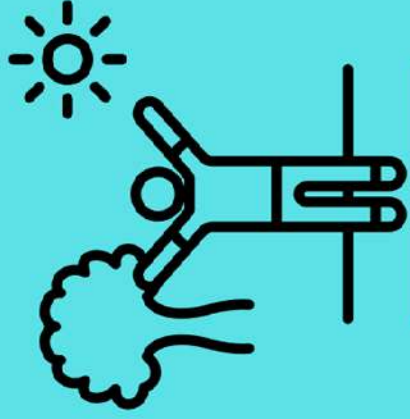
**Segurtasuna
KALEAK, JOAN-
ETORRIAK**

**GARBITASUNA
ETA ORDENA**

**ESPAZIO ITXI-
IREKIAK**

AIRE LIBREA

**SARRERAK,
IRTEERAK
(segurtasuna)**

**ISILTASUN-
ZARATA**

3. Eranskina:

Talen Showaren elementu fisikoak

- Babesten Parte Hartu

ESPAZIO FISIKOAREN "TALENT SHOW" -A

PROBA- ERRONKA: Segurtasunik ezaren puntu "ilunak" - "kritikoak" edo espazio fisikoan indarkeria gerta daitekeen lekuak	ESPAZIOAN DAUDEN ELEMENTUAK SEGURTASUNA EMATEAGATIK SALBATZEN DITUGUNAK	DAGOENEKO ESPAZIOAN DAUDEN ETA SEGURTASUN EZAGATIK EDO ARRISKUAGATIK SEIÑALATZEN DITUGUN ELEMENTUAK	GEHITU EDO ALDATUKO GENITUZKEEN ELEMENTUAK, SEGURTASUN HANDIAGOA EMATEKO

4. Eranskina:
Konpetentzia-txartelak
-Babesten Parte hartu

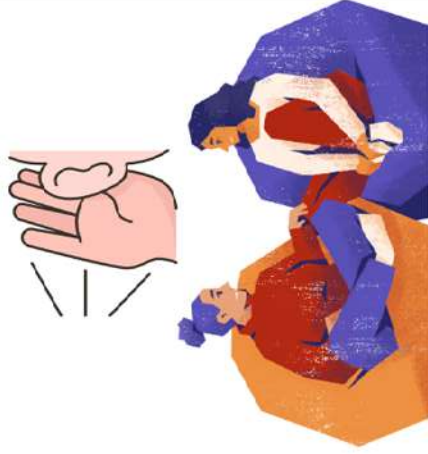
ESTRESA KUDATZEA

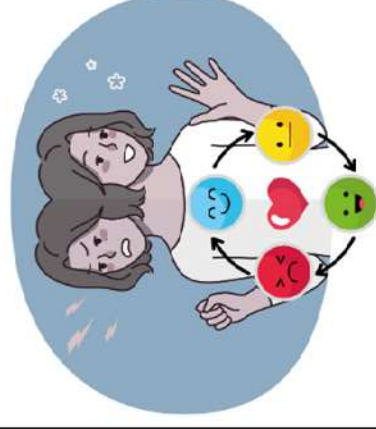
DENBORAREN ANTOLAKETA, JARDUERAK

HURBILTASUNA ETA AFEKTUA

ENTZUN

EMOZIOAK KUDATZEA

LAGUNTZA EMAN ETA KONTSOLATZEA

KOMUNIKATZEA

GATAZKAK KONPONTZEA

**DIZIPLINA-
ARAUAK**

**AUTONOMÍA
EMATEA, PARTE
HARTZEN UZTEA**

**TALDEAN LAN
EGITEA**

**POSITIBOTASUNARI
BEGIRATZEA**

**GUZTIAK
SARTZEA**

**INDARKERIA-
TOLERANTZIARIK
EZA**

**BESTE BATZUEKIN
LANKIDETZAN
ARITZEA**

**AFEKTIBOKI
HARTZEA ETA
KALERATZEA**

**GIZARTE-
HARREMANAK
ERRAZTEA**

**MUGIMENDU ETA
KIROLA ERRAZTEA**

**PRIBATUTASUNA
ERRESPETATZEA**

**FAMILIAK
ERRESPETATZEA**

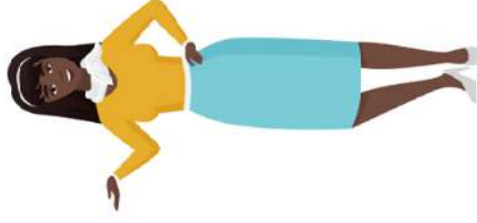
**ZAINDU
ESPASIOAK
INTIMOAK**

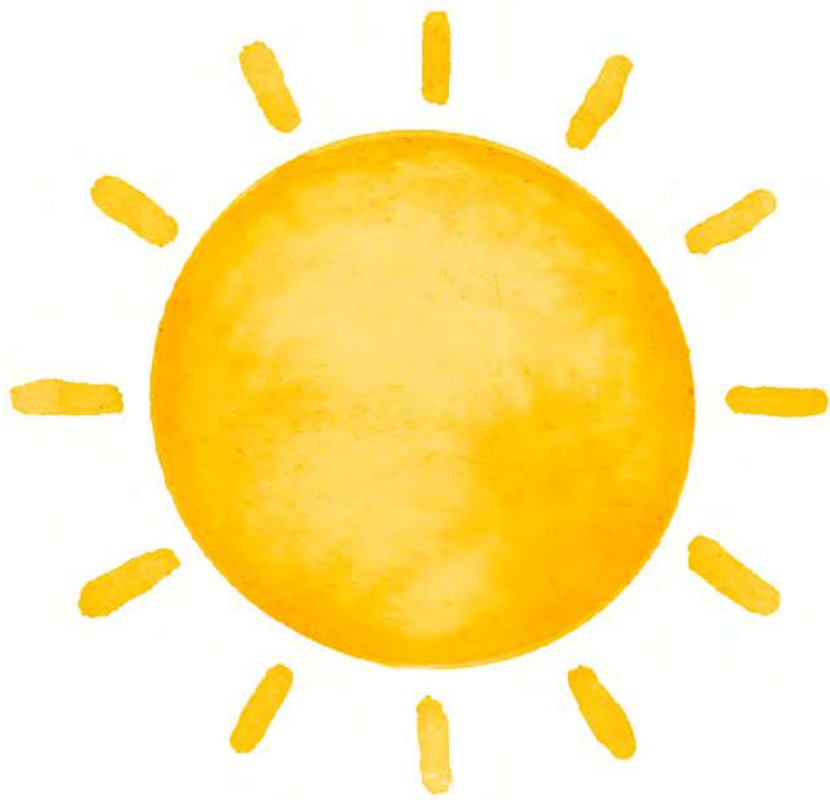
**JOLAS- ETA ARTE-
UNEAK EMATEA**

**AUZOAN GAUZAK
EZAGUTZEN ETA
EGIN LAGUNTZEA**

**ARGITASUNA ETA
ZINTZOTASUNA**

5. Eranskina:

Lanbide gaitasunen jolasa

- Babesten Parte Hartu

SEGURTASUNAREN

“ALDEKOA”

HEZITZAILEAK
AZTERTZEN

	 1 ENTZUN Zer gustatzen zait? Zer aldatuko nuke?	01	02			
	2 DIZIPLINA ETA ARRAUAK Zer gustatzen zait? Zer aldatuko nuke?	03	04			
			3 GATAZKAK KUDERTZER Zer gustatzen zait? Zer aldatuko nuke?	05	06	07
	4 EMOZIOAK ETA ESTRESA KUDERTZER Zer gustatzen zait? Zer aldatuko nuke?	08	09	10		
	5 AFEKTUA ETA HURBILTASUNA Zer gustatzen zait? Zer aldatuko nuke?	11	6 KOMUNIKAZIOA Zer gustatzen zait? Zer aldatuko nuke?		12	
		7	8 ORDUTEGIAK, ERRUTINAK ETA JARDUERAK KUDATZER Zer gustatzen zait? Zer aldatuko nuke?		13	14
	9 AUTONOMIA ETA JARDUERA JAKIN BAT UZTER Zer gustatzen zait? Zer aldatuko nuke?	15		10 PRIBATUTASUNA AHALBIDETZER Zer gustatzen zait? Zer aldatuko nuke?	16	

ENTZUN 1	Entzuteko denbora Entzute zintzoa Iritziak entzutea Sentimenduak entzutea Entzun kontsolatzeko Entzun animatzeko Zerbait gertatzen zaizunean kontatzeko konfiantza	AFEKTUA ETA HURBILTASUNA 5	Gertutasuna eta konfiantza Nola adierazten digute afektua? Nola hartzen gaituzte iristen garenean Nola ulertzen dute batzuetan gaizki sentitzen garela Nola begiratzen diguten geu onartuz
DIZIPLINA ETA ARAUAK 2	Arauak Arauak jartzeko modua Eskatzen duten disziplina Gaitasunei/arazoei buruz hitz egitea Aitorpenak Zigorak Arauetan argitasuna Negoziatzeko aukera	KOMUNI- KAZIOA 6	Nola esaten dizkiguten gauzak Ahots-tonua eta keinuak Errespetua, epaiketarik ez, xantaiarik ez, umiliaziarik ez, gustu txarreko txantxarik ez... Komunikazio oldarkorra/ez-oldarkorra Komunikatzeko denborak Lasaitasuna komunikazioan
GATAZKAK KUDEATZEA 3	Nola erreakzionatzen dute gatazkekin Bitartekotza eginez ematen diguten laguntza Gatazkak konpontzeko ematen dizkiguten espazioak eta denborak Arazoak konpontzeko ematen dizkiguten irakaspenak Barkamena eskatzen digute oker zaudetenean Gatazketan alderdi guztiei entzutea	ORDUTEGIAK, ERRUTINAK ETA JARDUERAK KUDATZEA 7	Egiten ditugun jarduera motak Ditugun ordutegiak Motibatzen gaituzten gauzak Hezitzaileen txandak Hezitzaile kopurua Gauzak egiteko presa sartzea/erritmoa errespetatzea
EMOZIOAK ETA ESTRESA KUDEATZEA 4	Emozioen kudeaketa Neurriz kanpoko ateraldi emozionalak Lasaitzeko moduak Estres-maila. Nola irakasten digute gure emozioak kudeatzen Eskaintzen dizkiguten aukerak jolas edo artearen bidez adierazteko	AUTONOMIA ETA JARDUERA JAKIN BAT UZTEA 8	Gauza batzuk bakarrik egiten uztea Erabaki batzuk hartzen uztea Gure iritzia galdetzea Zer egingo dugun erabaki ahal izatea Guri eragiten diguten gauzei buruzko informazioa ematea Oker bagaude laguntzea
PRIBATUTASUNA AHALBIDETZEA 9	Izan ditzakegun intimitate-espazioak Konfidentzialtasuna zerbait kontatzen dugunean Zer egiten dute informazioarekin, irudiekin edo gure argazkiekin? Gauzak kontatzeko konfiantza Familiei edo guri eskatzen dizkiguten baimenak		

ZER BESTE GEHITUKO ZENITUZKE?

